

Серьожу

ЖОВОНГЪО

Сесъои
ЖОВОНГЪО

**Мэгнигъо ве стихигъой
жовоне шогъиргъой тати**

Гуьнжунди
С. Изгияев.

ДАГЕСТАНСКОЕ КНИЖНОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
МАХАЧКАЛА 1962

Сергей Изгилен

ДОГЪИСТУ

Эйму догъгьо шогъид мундет,
Угьо гъони дегиш бирет,
Кулегъо э богъ чарусдет,
Улкей богъгъои Догъисту.

Нис оморе де эз дигъгьо
Заруьнже нолей косибгьо.
Шоре мэгъни хунде угьо
Э сер догъгъой эн Догъисту.

Э жигей шэгъм электри,
Чумгъой эн хэлгъ товуш дири.
Догълуьгьо бесдет бирори,
Дусдини гъувот Догъисту.

КРЕМЛЬ

Кремль! Кремль! —
Рачи Ватан ме,
Нисд э гъуьлом э туь бемзер бугъо!
Гуьнжоиини туь, энжэгъ э хэлгъ ме
Ве эй азади гъовхо берутгьо.

Э гьугъ туь вери астарей суьрхи,
Нишоней дусди хэлгъ улкей Совет.
Минорей туь, чуьн игид поисди,
Э минжи келе шегьер вилеет.

Эз туь ведини гьер шеш бэхш г'уьлом;
Г'овхой эн хэлгъгьо ве метлеб дуьлгьо,
Туь гьисди уьшуьгъ жофокеш г'уьлом,
Шори тозе девр улкей азадгьо.

Кремль! Кремль! —
Рачи Ватан ме.
Э туь дери игиди хэлгъ ме.
Эз унжо Ленин рэхьбери дори,
Овурди эй хэлгъ мозол ве шори.

СУЬФДЕИ КОСМОНАВТ

Суьфдеи космонавт,
Э асму у варафд.
Одоми совети э эвргьо рэхь вокурд,
Э гьеммей эн г'уьлом нишоне у бурмунд.

Суьфдеи космонавт
Э торих у дарафд,
Гьем игид-гьинорменд, гьем ферзэнд хэлгъ
совет.
Чуь хуби, расирим э нореймгьо ниет.

Тэг'рифи космонавт
Э лэг'эй хэлгъ дарафд.
Имогьой сохутгу дуьшменгьо боворин,
Г'элемет бирмунди э ишу Гагарин.

Космонавт нисд тэхьно,
Уре гьисд хьэрмэхьгьо,
Чуьн товуш минорет доренуьт товуше
Руз беруз рафденуьт гье пушо, гье пушо.

МЕГНИ БЕХШВЕГИРГЬОЙ
ЖОФОЙ КОММУНИСТИ

Нишон були эн тозе девр
Гьисди жофой коммунисти.
Эри бире деш бэхдевер
Гьовхо берденим, эй расди.

Хуним, эшгъ дим екире э кор,
Мирайм иму пушово дуьлшор.

Э бэхьс жофо ве э кифлет
Номусе иму дошденим.
Коре сохде эшгълуь ве желд,
Гьиноргьореш бурмунденим.

Хуним, эшгъ дим екире э кор,
Мирайм иму пушово дуьлшор.

Себэхь бугьо шегьер ве богъ
Гьисдуьт бэхш эн жофой иму.
Э коммунизм мирайм уьзиёгъ,
Бовориним, ёгьин мубу.

Хуним, эшгъ дим екире э кор,
Мирайм иму пушово дуьлшор.

МЭГІНИ ЖОВОНЕ ОНГУРБОГЪДОРГЬО

Гуьл ди, гуьл ди, богъ онгури,
Э туь жофой иму дери.
Жофо гIуьзет жовонини,
Софой энущ эн имуни.
Веровунде буле бегьер,
Зиндегуни мерав звер.
 Чуьн богъ васали,
 Доренуьт гуьл
 Жовоне онгурбогъдоргьо.
 Чуьн догъ садсали,
 Муьхькеми дуьл
 Жовоне онгурбогъдоргьо.
Тегьер игид коре сохде,
Дуьл жовони мугъбет дошде.
Хуним мэгІни жовонире,
Хуним, эшгъ дим дуь екире.
Кук не духдер э е войге,
Сохим гьуллугъ гьер тегьенге.

П р и п е в:

МЕГІНИ ДУХДЕРГЬО

Миёв васал, гуьлгьо мибу,
Дуьл жовони эшгъ пур мибу.
Эри хуьшде
Дусде гешде,
Соймиш бире, хушбэхд мибу.

Сес ди, буьлдуьр, хун мэгІнире,
Хун, э иму кумег бире,
Эри гьисмет

Келе муьгьбет,
Сэхд хоюгьо дуь екире.

Васал мирав, гене миёв,
Нидани дусд эз же миёв.
Е руз мибу,
Гъисмет мибу,
Эри духдер с бэхд миёв.

ДУЬ ВОЙГЕГЬО

Гуюм эйшму е ихдилот
Эз товуней духдер Ифрод.
Эз шори эн духдер хуьшде
Жиге ниофд эри нуьшде.

— «Э гьопуй ме е сад илчи,
Эз хундегор те чекмечи,
Оморенуьт эри хосде
Э руз ю е ченд десде», —

ВэГІз мидо у э гьер жиге,
Эз ловгьой ю гъилиз рихде.
Оммо эзи гофгьо духдер
Эз расдекиш бу бейхэбер.

Э хундеи дуьл мивоно,
Гоф нигуфди э у Ифрод.
Войгей эн зен небу пэхьни,
Воисдембу уре еГІни,

Гьерки омбор до рэхьпули,
Духдере у доренини.
Оммо дедеш бу бейхэбер
Эз соймиши эни духдер.

Э техникум э хундеки
Соймиш бирет сэхд эеки.
Варасденге хундеире,
Гуърде угьо гьул екире,

Оморенуът э кин Ифрод.
Э чуьмгьой зен дарафд е од.
— «Ишму чуьтам.., инжо гьечи?..
Не оmore сэхьиб илчи?!..

Песг ки мидуь рэхьпулире?
Ниветовум ме и дерде»...
Кук ве духдер диплом э дес
Гьердуьй ишу э е нефес
Мугу:
— «Дедей, сох бэхшлемиш,
Эз зуревоз гьисдим соймиш.
Рэхьпулиму ини диплом,
Мозолуьним э и гьуьлом!»
Перт бисдо зен, дуьл ю паруьсд,
Дие дир бу, коре дануьсд.
Тегьер деде мугу Ифрод:
— «Бошит эй ме ишму эвлод!»

САБУЪРЛУЪИ

Мибу булут, биренгъине ве гром,
Гене гьово бире сокит, дусде ёр.
Эз гьер чигьош зиёд гьисди э гьуьлом
Сабуьрлуьй гьисди мозол, дусде ёр.

Дануьсденуьм гьэгьрелуьни туь гьони,
Негьогъ дуьл туь эдей доре битоби.

Гъэд чумгъой туь эз хун бири шороби,
Сабуърлуьйи гъисди мозол, дусде ёр.

Бегем мибу фурмуш сохде дусдире?
Бегем мибу журу сохде дуьлгъоре?
Нисди гъэдот пузмиш сохде шовгъоре,
Сабуърлуьйи бэхш гъисмети, дусде ёр.

* * *

Шиновусдем хьол туь нисди, нечогъи.
Дуьл эн дусди гъич дорд нидуь негъогъи.
Хосденуьм ме эри туь, дусд, жунсогъи!
Туь дерд мекеш, сабуьре дор, ширин ёр.

Дарафденге э гушгъой ме овозе,
Кеширенуьм шевгъо-рузгъо ме жозе.
Фикиргъой ме диеш биренуьт тозе.
Туь дерд мекеш, сабуьре дор, ширин ёр.

Эри гъисмет гъонун гоф нис нуьвуьсде.
Кей омогеш, уре нибу дануьсде.
Эй гъер дердгъош сабуърлуьйи воисде.
Туь дерд мекеш, сабуьре дор, ширин ёр.

МЕСКЕНСУЪЗ, ЖОВОН, ГЪУЪМУЪР ПУЧИНИ

Не хурдей боде, боши оворе,
Гъэриб ве Меджнун туь эри бире.
Гъушгъош эришу гуьрденуьт луле.
Мескенсуьз, жовон, гъуьмуьр пучини.

Дес туь суьрхини, сес туь буьлдуьрчин,
Мизробе зере, хундени гьер сим.
Бегем инсоне нисд обур ве син?
Мескенсуьз, жовон, г'уьмуьр пучини.

Дирейге э богъ э доргъо луле,
Гъушгъо оворде хурег эй бала.
Кифлет эшгъ доре гъэнет эй зере.
Мескенсуьз, жовон, г'уьмуьр пучини,

Нуьвуьсдем мэг'ни эри туь чор бенд.
Мевинош туь, дусд, э г'уьлом гъич дерд.
Туь мескен офде, бош тегьер эн мерд.
Мескенсуьз, жовон, г'уьмуьр пучини.

ГЪЭЙГЪУСУЪЗЕ РЭХЪБЕР

Буьруьм гъуногъ э Билхъэди,
Э далдей догъ деригъо дигъ.
Асму очугъ, сузов бу шев.
Зимисдуни, оммо нисд верф.
Эз сер эн шев «э гоф» нуьшдим,
Е муьхшуьлот де не офдим,
Чуьнки э дигъ нисди избач,
Дечарусди клуб бирач.

Дир оморе инжо кино,
Тегьер гъуногъ, мере хуно.
Дузире ме гуюм, дусдгъо,
Мундет гене е парагъо,
Нум ю ишу гъисдуьт рэхъбер,
Эз коргъо гъисди бейхъбер.
Инжо гъуногъ оморемгеш,
Чуьтам бошум, гъэйгъусуьз меш?

Битобе дуьл шогьир мугу
Тиге гофе э инжо гу,
Гоф, сох, глэйбди у корсохэ,
Недануьгьо войгей хэлгэ.
...Е глэдот де э шогьиргьо,
Шев сохденуьт коре угьо.
Э и шев ме хов вир сохдум,
Э сер эни дестон нуьшдуьм.
Оммо инжо вэгlдо-вэгlдо
Эз жеиге сес миомо.
Диренуьм ме э и вэхди
Э товуши чирогъ нуьшди.
Е зен эдей холи бофде,
Э дес шуне, энгуьл куфде.
Гуюм эз расд, сохдум шори,
Мугум тэхьно нисдуьм гьони.

У эдее холи бофде,
Нике фикир э дуьл дошде.
Меш дестоне нуьвувьсдеки,
Э дуьл дошдем келе ники:
Хосденуьм ме э у утогъ,
Э же нуьшди у зен эн догъ,
Дебу товуш электри, —
Эри рэхьбер фикир ини:
Клуб, избач ве кино бу,
Форигъэти эн хэлгъ хуб бу.

ШОХОНГУМ Э ГЕШД

Шохьонгуми дируьм е мерд.
Э е кучей шегьер Дербенд,
Геймише тен, килэхьэ сер.
Эдей гешде, юш е тегьер.

ВэҮдо-вэҮдо у мичаруьсд,
Э пэхьнуьки у муьсуьгьруьсд.
Гене сере у тик гуьрде,
Тегьер бейгьуш мигешд песде.

Бирден дируьм е ченд луьнг дур,
Е зен бугьо пэхьнуье руй,
Эз ю дулли муйгьо э бенд.
Эдей рафде э песой мерд.

Мугум белкем женг чи гуьрде,
Э хьокимгьо рафденуьтге.
Пуьрсуьруьм ме, тоб не доре,
И чуй хьоли, чуй кориге.

Тегьер бигҮор, лов хэндунде,
Э лой эн зен чум чарунде,
Мугу эдем берде зене
Кино «Муьгьбет» эй винире.

Зоя Семендуева

ИГИДГЪОЙ ЖОФО

Гаганова нишон бурмунд,
Рафде э пес мунде десе.
Бугеш коргъой десе гурунд,
Сер гуьрд уреш пушо берде.

Гьинор эни зен совети,
Венгесд э дуьл миллионгъо эшгъ,
Эн тозе девр у чигьрети,
Э биёвгъо дорени шевгъ.

Изму э гьер куьнж эн улке
Миофи туь уре хуно,
Поисденуьт э е жерге,
Желде кукгъо ве духдергъо.

Кумег бире дуь эеки,
Угъо берде коре пушо,
Эй энугъо гьонун-ники,
Гьисди гьони игид жофо.

Э Догъистуш е ченд садгъо,
Тегьер желде Гаганова:

Авар, лезги, даргин, татгьо,
Кор сохденуьт тозе жире.

Войгей иму гьисд шолуми,
Шорте рузгьо овордеи,
Войгей иму гене уни:
Девр коммунизм вокурдеи.

ТУЬНИ ВОЙГЕЙ ДУЪЛ ДУХДЕРИ

Духдер догъум, войгелуьнуьм,
Туьре, гъуш догъ, сэхд хосденуьм,
Э дурьгьо туь гъэнет зере,
Бер унжиге муьгъбет мере.

Бисдориге туь э серхъэд,
Ватане эй дошде гъэлхэнд,
Мибу кумег муьгъбет дусди,
Эй туь, игид Ватан — расди.

Енебуге зере гъугъэр,
Жэхъди сохде эри бегьер,
Э унжигеш муьгъбет иму,
Хъэвес мидуь, кумег мибу.

Э гьержоиш туь бисдори,
Дан, севгили, туьре ёри,
Туьни войгей дуьл духдери,
Э и ватан бэхдевери.

ДУХДИР — ДУСД МЕ

Тегьер гузги, палаше г'юв,
Чуьтам сое бурмундеге,
Оморембу гьер шев э хов,
Чигьрет эн ёр э пушой ме.

Шеш сал туьре гузет сохдем,
Вогошдей туь гьони, духдер,
Ниет дусди э дуьл дошдем,
Туьре эз ме нисди хэбер.

Сениг'эт туь духдирини,
Эй нечогъгьо сохде чоре,
Чуьтам очугъ гуьом гьони
Э дуьл дегьо войгей мере.

Эй оmore ме э кин туь,
Де вогънейге нисди мере,
Ме жовонуьм ве гьем жонлуь.
Эй дуьл дусди сох туь чоре.

ГІЭРУЬС УРУСИ

Дедей мисохд гузет куке,
Мишуморд у руз-сэг'эте,
Кей мерасуь хундеире,
Мивегуьруь аттестате.

Оммо кукиш-варасденге,
Эри хуьшде сохд ю фикир:
Эй вегуьрде сениг'эте,
Бурав зуте, небире дир.

Э дуьл дедей дебу мирод,
Эз кук пэхьни у дошдембу,
Воисдембу теке эвлод,
Эз ю дие журу небу.

Бирден е руз нике хэбер.
До э дедей, шори сохде:
— Эри бире ме инженер,
Рафденинуьм эри хунде.

Гъеми шори, гъеми гъирке,
Мисохд дедей шиниренге,
Гъэл гуьрд, моч сохд кук хуьшдере
Де гоф не офд эй гуфдире.

Вэхд гирошд зу. Се сал бисдо.
Е руз когъоз омо эзу,
Е дегъборе вегуьрд гъэдо,
Рафд эй хунде э гъунши зу.

Бэгъдовой эн е ченд гофгъо,
Нуввуьсдигъо эри деде,
Духдер гъунши лэгIэ гъово,
Гуйге бисдо зугъун гуьрде.

Зениш мэхьтел бисдо бирден,
Эз некуми чуй бисдо бу?
Эз же омо инжо садан?
— Чуй нуввуьсди э когъоз у?

«...Хундеире варасденге,
Ниём тэхьно руе хуне.
Дедей, мере гъисди войге:
Инжо эдем зен хосде ме».

Дуьл эн дедей бирени хуьрд,
Дедей бисдо дерди-ёси,
Эз г1уьломиш у дес вегуьрд,
Кук нисоху де г1аруьси.

Герме рузгьой гьеминон бу.
Чемодане э дес гуьрде,
Е духделе оморебу,
Г1айбе-г1айб у дере куфде.

И келе зен дере вокурд,
Духдериш до э у когъоз,
Э кин гъунши гене у хунд,
Песде вогошд э уревоз.

— Ег1ни и гьисд вокурдегор, —
Э сер венгесд духдер гъунши.—
Инженери мисоху кор,
Воисдени бу кирочи.

Эй ехмиши дуьлверовун,
Хьисоб сохде, рази бисдо.
Ва екиге э у товун,
Когъоз куки э дес дегьо.

Гирошденуьт рузгьо, мегьгьо,
Шинохденуьт дуь екире.
— Мереш гьисди туьре хуно
Э Саратов пире деде.

Эгер суьфде кем ихьдибор
Сохдембуге э у деде,
Синимишиш мисохд омбор,
Песде дуьл динж бисдо духдер.

Гоф нигуфди дѣ зиѣди,
Омбор мигуѣрд хѣуѣрмет зене.
Кор хунереш у мивини,
«Мама» уре огол мизе.

Дедей мисохд эзу шори
Ве мигуфди эри хуѣшде:
«Миомоге кук ме зурѣ,
Нигѣшдуѣм гѣич кесе хосде».

Омо у руз. Кукиш вогошд,
Мивинуѣ зен кук тѣхънои,
Эз дуѣл деде шори гиросшд,
Кук э гѣечи омореи.

Сабуѣр сохде, песде пуѣрси:
— Эхи кук ме туѣ зен хосдей,
Гуйге юш бу зен уруси,
Песг туѣ уре не овурдей?

Э ловгъой кук варафд хѣнде,
Дедере у сѣхд гѣѣл гуѣрде.
— У омори эз ме зуте,
Ини гѣѣруѣс э хуне де.

— Шори мере нисди гѣѣдер!..
Эз дуѣли ме гѣисди гѣѣруѣс.
Гердойт ишму деш бехдевер!..
У жун мени, духдер урус.

Хъэнуьх Анисимов

Эри игид буьзуьрге довгIой
Ватани,
Игид Советский Союз
Шатиил Абрамов.

ШАТИИЛ

Туь, бадай Дагестан,
Туь, жейрон эн догъгьо,
Желд бирей, чуьн аслан,
Шатиил, кук хэлгъгьо.

Ватане эй дошде,
Э довгIой азади,
Дуьшмене туь куьшде,
Э у рэхьм ниберди.

Туьчуьни игидгьо,
Ватане кем нисди,
Рэхьгьой женг рафдейтгьо
Гьисди рэхь бесгьуни.

Эз Волга те Берлин,—
Ини рэхь игиди.

«ГӀэзизе командир»—
Солдатгъо мигуфди.

Астаре не орден,
Чигърет вождь ве рэхъбер,
Веноре э беден,
Вогошдей гъовхобер.

Туй ве ченд бироргъо:
Авар, тат ва лезги,
Эри хэлгъ догълуыгъо
Бирейт нум тэгӀрифи.

Сосун Гуршумов

БОГЪБОН

Богъбон сэхд фикир до э тозе сибдор,
Огол зе жовоне, гуфди:

— Эй бирор,

Туй уре хуб кошдей, ме сохдем шори,
СенигІэт богъбони лап хубе кори.
У сибдор буй шенде, мивараю васал,
Гуьлгьою лов бире, сиб мидуь гьер сал.
Одохлуй туй унжо биренге сэхд герм,
Михуну эй кук туй у ненуй-ненем.
Бирор туй э школа оморемунде,
Минуюшуй э унжо эй книг хунде,
Гьер руз э гуьллуье луйгегьой эну,
Буьлдуюргьо гьурд бире, мегІни михуну.
Бирор, эрегь рихундей, кеширей жофо,
Туй хуб дор сибдоре, мивини софо,
Гьерки е дор кошдге, себэхь уре дан,
Э гуьлишонлуье васалевоз мераю Ватан.

КЕЛЕ ЭРХ

Е мегь, себэхь те шев бригадай Исогъ,
Рэхьэти несохде венори жофо,
Эрх г'ови кешири э дигь эз зир догъ,
Дуьлгьо шор бисдо, винуьруьт софо.

Дворец культураре колхоз вокурде,
Хьэёте чарунди э келе богъче.
Г'ов эрхэ дирируьм э хьэвуьз рихде,
Гуьлгьош э унжо, э тегьер килче.

Э гъиругъ кучегъо доргъой чинори
Буй вешенд. Гьер хьэёт бисдо ярашуьгъ.
Имугъой э гьер ло г'ов эрх омори,
Гъувот г'овгъой эрх чарусди э ишуьгъ.

ЕР ТУЬ ОМОРИ

Васал омо, доргъо бегьер овурди.
Ченд гъэдер вэхд нис диренуьм ме туьре.
Серсонуьм э рэхь туь, дес-пой ме гуьрди.
Инсоф сох, медеше э боло мере.

Ме эй туь гъурбу,
Руй туьре бурмун.
Ёр туь омори,
Биё сох шори.

Велгъой доргъо рихд, васал зе гиросд.
Эз туь е сурогъ, е хэбер не омо.
Дердгъой ме руз бе руз бисдорут зиёд,
Усоле фикиргъо э дуьл диромо.

Ме эй туь гъурбу,
Руй туьре бурмун.
Ер туь овори,
Биё сох шори.

Эри чуй гъемише вирихдени туь,
Пэхъни бирени э тегьер гІэил?
Эри чуй, соймиши, бирэхъм бирей туь?
Э руй ме ведиро, дуьл мере мегьил.

Ме эй туь гъурбу,
Руй туьре бурмун.
Ер туь овори,
Биё сох шори.

БИЕ, МЕРА

Гъэгъри бире туь мера,
Мере э дес медеше.
Гъеммей энунусоле
Фикиргъоре ведеше.

Е минутиш дие ме
Эз туь журу нидуьм тоб.
Э гъэд элов эн муьгъбет
Месох мере туь кобоб.

Товдор сохдей эшгъ мере,
Чуьшмен туь эри ме.
Чуьш бисдоге, дан уре:
Ме эн туьнуьм, туь эн ме.

Хъэм Рахманов

ГЪЕМИШЕЛУЪГ ЗИНДЕИ ЛЕНИН

Э велг букварь диренуым ме:
Вождь муърди, кураи гьемме.
Песде уре хунденге ме —
Варасируым, зиндеи Ленин.

Э гьер хуне чигърет рэхъбер,
Тегьер чуйшме, э зверсер,
Сурет энур вери звер, —
Гъемишелуъг зиндеи Ленин.

Гушлишонлуъ бири Ватан,
Днеш геймиш бире гьер сал,
Декретгъою сохди васал, —
Гъемишелуъг зиндеи Ленин.

Диренуым ме гигантгъоре,
Зиндегуни эн хэлгъгъоре,
Шелгъэм зере зимигъоре, —
Гъемишелуъг зиндеи Ленин.

Гъувот игид э женг гъовхо,
Гъувот желде жофой хэлгъгъо,

Гъувот дестон эн шогъиргъо,
Гъемишелуыг гъисд нум Ленин.

Нум Ленине э дуыл гуърде,
Рэхъ Ленине эдейм рафде,
Шолумире муьхъкем дошде,
Гъемишелуыг зиндеи Ленин.

ЭРИ ЛЕШГЕР СОВЕТИ

Чуьн хосе муьргъ, пар зе мэгъни,
Э же серхъэд Ватан гъисди.
Тегъер муьгъбет бош туь гъони
Эри лешгер эн Совети.

Бер туь салам эз хэлгъгъой догъ
Эри желде кукгъой Ватан.
Воисдени улке бу богъ,—
Ини ниет хэлгъ Дагестан.

Герек нисди хэлгъэ довго,
Метлеб иму шолумини.
Кеширеним иму жофо,
Эй оворде диеш були.

Бош туь муьхъкем, Лешгер Совет,
Ленин рэхъбер гуьнжундигъо.
Дор туь нигегъ, тегъер муьгъбет,
Азадире эри хэлгъгъо.

МАЯКОВСКИЙ — УЧИТЕЛЬ

Э гуълишоне богъ вилеет,
Гъисди биней хъуърмет, девлет,
Эй туь мэгІни лап эз муьгъбет
Шогъиргъо хунде, учитель.

Эз ловгъой туь рихде эдеб,
Эйму мунди келе себеб,—
Эри шогъиргъо угъо эжеб
Рэхъ бурмунденуьт, учитель

Гофгъой туьре небу серхъэд,
Оммо туьре бу е гІэдот:
Гъуллугъ сохде, чуьн кук гьер вэхд
Жофокеше хэлгъэ, учитель.

Эй жобордгъо мэгІни хунде,
Имуре туь сохдей хуте
Ве эй доре менфигІэте
Э кор Ватан, учитель.

Туь бири лап келе сараф,
МэгІнигъой туьш эз гьер тараф,
Чуьн тэгІрифи гъозор хэлеф,
Зенг доре э ловгъо, учитель.

БОГЪБОН ИМУ

ТэгІрифлуьни э Догъисту,
Нум игиде богъбон иму.
Мигуиге гъисд гуьлисду,
Гъуллугъ сохде богъ устойму.

Э воруши ве хиники,
Тегьер жоборд, богъбон иму,
Омбор сохде хъарекети,
Темиз бире кор устойму.

Гьер тегъенге шинохдени.
Тегьер деде гІэилгъоре,
Нечогъире зу офдени,
Тегьер духдир, сохде чоре.

Бегьер жофой эни богъбон,
Гьелбет раче мезе мидуь,
Шогъиргъоймуш бесде дестон,
Желди юре тэгІриф мидуь.

Богъбон иму ю нисди пир,
Оммо гъисди лап хъэвескор.
Кумег бире у э хъовир,
Эгер гъисдге пес мундегор.

Эзу гъэйри богъбон иму
Э хундеиш гъисди зирек.
Дузире ме гуом изму:
Эзунигъо гъони нисд тек.

Сайл гирошд...
Энжэгъ у эй хори
Тегьер сое зе гиршод.
Сохдenuйт,
 сохдenuйт савзегъо шори,
Эз сайл бэгъдо чуьшмеш вокурд.

СЕНГЪ

Э ён эн рэхъ, э сер гъовре,
Е сенгъ вери, муьхъкеме сенгъ,
Эн игидгъои и гъовре,
Эри Ватан бердетгъо женг.

Гирошденки эз ён гъовре,
Э серлею гуьлгъо вени,
Веноренге у гуьлгъоре
Килэхъ веги, сере гъузги.

Э и хори э вэхд довго,
Э дуьшмеревоз женг берде,
Жун хуьшдере гъурбу сохдет,
Эй мозелме нен туь угъо.

Шолумире сэхд дошдимге
Ватане гъуллугъ сохдимге,
У мубу, дануьсденуьм, мубу
Лап хубе ёрёвурд
Эй эн угъо.

ДОРГЬО

ГӀаил гьисди э дор сенгъэ мизерим,
Эз зир доргъо иму емиш мечирим.
Мисохдим хуьрд лубгелегъой доргъоре,
Метовусдуьт доргъо гьеме коргъоре.

Келе бире, корде эдес вегуьрде,
Э сер доргъо иму хэтгъо векендим.
Э у доргъо миварафдуьт ярагъо
Мотовусдуьт доргъо у зэхьметгъоре.

Не бисдорут хуьрд вэ хэсде'у доргъо
Вероморут э у доргъо емишгъо.
Воисдени гьечу гужлуб эй бире.
Гье кор сохде, могьлугъэ эй хэйр доре.

Биньямпи Сафанов

БИЕ ДУХДЕР ТУЬ НАЗ МЕСОХ

Тегьер чуйшме, туь товуши,
Гуьле хуно безетмиши.
Мозолуьним э шоре девр,
Рузгьош айму яравуьши.

Туь дур нисди, куьнди эз ме.
Хэберсуьзи туь эз дуьл ме.
Шевиш рузиш эдем дире
Чигьрет туьре э пушой ме.

Биё духдер, туь наз месох.
Э муьгьбет ме туь бовор сох.
Э е войге бисдоримге.
Дусди иму мибу уьзьёгь.

Биё сох туь мере бэхдлуь,
Мозол мере пой мезе туь.
Метлеб мере туь дуз варас,
Эшгь соймиши бире гужлуь.

НЕНУЙ-НЕНЕМ

Ненуй-ненем, ширин бала,
Рэхъэте хов сох туь, бала.
Хунденуьм ме эй туь ненуй,
Эу шив доре, веше туь буй.

Э гъэд гуьллуь богъ совети
Шоре вози туь мисохи.
Зури-зури келе бире,
Михуни гИилм советире.

Эй хундегор рэхъ очугъи,
Азаде рэхъ ю вихдени.
Келе бире дануьсменд бош,
Туь эз дуьли дедей гердош.

Ненуй-ненем, ширин балам,
Жоборд веро, бош туь аслан.
Хунденуьм ме эй туь ненуй
Эу шив доре, веше туь буй.

Э СЕР ГЪОВРЕЙ БЕБЕ

Гьер сал иму Нуьгьимуьн Май,
Э руз мигИид эн Бесгъуни,
Рафдембирим, бире кура,
Э сер гъоврей эн бирори.

Э сер гъоврей эн игидгъо,
Комигъоки норет жуне,
Э буьзуьрге келе довгIo,
Желд дошдетгъо азадире.

Э е шегьер эн ГДР
Е ченд желдгьо гъовре бирет.
Лап э миглей эни шегьер,
Э сер гъовре гуьлгьош кошдет.

Мере бу дусд эн солдати,
Оморобу эз Украин.
«Эз бебе ме мундем етим» —
Гуфдирембу гьер бо гІәил.

Е дес э руз эн Бесгъуни,
Гуьлгьо э бенд иму гуьрде,
Э сер гъоврей эн бирори
Рафдим иму себэхьмунде.

Гуьллегъоре венореки
Хундембирим нумгьошуре.
Бирден офдо гуйге еки...
«Бебе, бебе!» — огол зере.

Диренуьм ме и дусд мени,
Офди гъоврей бебешуре.
Хок энуре гъәл гуьрдени,
ГІәрс заруьнжи у рихунде.

...Нис воисде де балагьо
Э хоригъой эн гъәриби
Э сер гъоврей эн бебегьо
ГІәрс заруьнжи соху тигьи.

Ифранм Ифранмов

ВАТАН ДЕРБЕНД

Сал бе сал бире хэлгъгъой туь параменд,
Шегьер гъэдими, ватан ме, Дербенд.
МэгІни нуьвуьсде гуьрденуьм э бенд.
Эй туь гуьзеле, ватан ме, Дербенд.

Гьер хунере эз ишугъ сохдей бул,
Немунди дие гъуремит э чул.
Корсохгъойму деш бирет гъинорменд,
Шегьер гІэзизи, ватан ме, Дербенд.

Гъувот игидгъо — дусди ве расди,
Угьоре гъони энжэгъ е гъасди:
Эри зигъисде иму деш хушбэхд,
Шегьер гъэдими, ватан ме, Дербенд,
Шегьер гІэзизи, ватан ме, Дербенд.

КУК НЕ ДУХДЕР

КУК: Ки вебу э туьревоз э бун?
Уре винирегоргьо бу.

ДУХДЕР: Екиш небу, ёр ме, екиш,
Туьре винире бисдорум очмиш.
Гъирчи себэхьмунде оморебу,
Буне гъир зере рафдебу.

КУК: Э туьревоз ки бу э сиро?
Уре бири винирегоргьо.

ДУХДЕР: Екиш небу, севгил ме,
Имугьой омо э ёр ме:
Заргел пишнеи оморебу,
Раче энгуьшдери овордебу.

КУК: Шохьонгум э хуней туь ки дебу?
Уре винирегоргьо биребу.

ДУХДЕР: Екиш не дебу, севгил ме,
Имугьой омо э ёр ме:
Богъдор шохьонгум оморебу,
Э гъэрзинке гуьл овордебу.

КУК: Ки дери э дуьл туь,
Гу гъери ебо винуьм?

ДУХДЕР: Екиш неде э дуьл ме
Эз туь багъэй, севгил ме.
Севгили дургу нигую, бовор сох
Туь мере эри негьогъ бикеф
месох.

Э ГЪЕЧИ ГІУЪМУЪРЕ ГИРОВУНДЕ НИБУ

Хьэройгьой некуми,
Жевгъ дешенд э хьэёт,
Э чум туь мивини,
Мигуи гьисди од.
Диренуьм гьегене гьунши женг гуьрди.
Зен-шуьвер гьечи согъ гІуьмуьр зигьисди.

Нидануьм гуфдире,
Киниге тэхсиркор,
Дануьсде нис бире,
Киниге шефд, бедкор.
Энжэгъ бирет дуй, эеки хьэлово,
Кор энугьо э сер дуьшмеш меёво.

Э гьечи гІуьмуьре,
Гировунде нибу,
Э хэлгьгьо гуфдире:
«Берекетсуьз мибу».
Соймиш бирет, сохдет угьо гІэруьси,
Имугьой домундет э женг ве нэхьси.

Песг чуйтам мисохи,
Туь журу гІэиле?
У ухшеш зерени,
Э деде не бебе:
Чумгьойю шороби, ловгьойю дугме,
ГІэилиш-гІэил нэгІ, э тегьер тикме.

Диренуьм гІэилле,
Бел дедере гуьрде,
Сэхд минет у сохде,
Дес бебере гуьрде.

Чумгьо глов-глови, езугълуь гирисде.
Бегем келегьо баларе нис хосде?

Нидануьм гуфдире,
Чуь себеб бисдоге,
Езугъи гӀаилле,
Ве эгъуьл кор сохдге...
Варасд хъуьжетгьо, имугъой мивини
Э кифлет ишу де дусди, шолуми.

ВОЙГЕЙ ГӀАИЛ

Нуьшдебируьм эри хунде ме книг,
Пуьрси эз ме, гӀаил сере гуьрде тик:
— Гу, жон бебе, чуь э унжо вериге?
Динж нигъилуьм туьре хунде ме ненге.

Чуьтам гуьом эри эну гофгьоре,
У недири дӀгӀэм келе довгӀоре.
— ДовгӀо, кук ме, воно э хӀлгъ эхм — яра,
Нисди кифлет вир несохди баларе.

СебӀхьимуьн вогошденге ме эз кор,
Гешденуьм ме у книге лап омбор.
Мугум белкем дебердиге гъуншигьо,
Пар низенуь, инжо вебу э пушо.

Пуьрсиренуьм ме эз гӀаил дириге,
Э зир эн лов гуйге гуфди чуьниге...
— ПӀхъни сохдем уре ме лап э песо,
Небу довгӀо эй пуч бире де кесгьо

Лазарь Амиров

СЕР ВАСАЛ

Неме воргово вокурд,
Булутгоре у лов сохд,
Луйгей дорго лой михурд,
Гуйге эйшу гоф мисохд.

Э мейдузи, э сэхьро,
Э сер пире гIэрмудор,
Гъушгьо сохде возигьо,
МэгIнигьо хунде дуйлшор.

МэгIлуймики куьнд бири,
Э домой дер васали.
Тракториш хьозури,
Э чул мирайм эеки.

Герме ригаз фуьрсоре,
Хиникире рэхь мисохд,
Бурмунде барасире,
ТэгIрифлуй хэлгь кор мисохд.

Михаил Рабаев

КОЛХОЗ

Безетмиши гуьллуь богъгьо,
Э ченд сесгьо хунде муьргъгьо,
Колхозникгьо, чуьн гъучогъгьо.
Бэхьс гуьрденим э кор колхоз.

Коре сохим зури-зури,
Дуьл эн шогъир мэгIни пури,
У хундени эри були,
Эй ударник кор эн колхоз.

Суьмергъэндил омбор корим,
Молгьоре куьк иму дорим,
Хьофд салире бегъем сохим,
Эз шир ве гушд зуте, колхоз.

Бирор-хэгъер, келе-чуькле,
Хьэрекети сохим гьемме,
Берим пушо гьер коргьоре,
Гуьзетлуь бу коргьой колхоз.

Меш корсохум э гъэд дезде,
МэгIни хунде гьисди гъэсд ме!
Чуьнки шогъир желде хосде,
Чуьн пушобер коргьой колхоз.

ШЕГЬЕР ДЕРБЕНД

Чор тараф ю богъ ве богъче,
Тегьер э гуьл гуьрде хунче,
Э гьер лой ю тозе куче,
Варисди шегьер Дербенд.

Дуь тараф ю гьисди бору
Гъэле вери э звер ю.
Эзуш зиёд дусди хэлгъю
Гьисди муьхъкем, шегьер
Дербенд.

Рафик Гаврилов

АСТАРЕЙ СЕБЭХЫ

Себэхь себэхь хэбер бире,
Диреньум ме е астаре,
У астарей себэхьини,
Мере э кор огол зере.

Дирем гене ме астаре,
У шохьонгум зуьм-зуьм доре,
У астарей жогьилини
Э кин эн ёр огол зере.

С Е Р Н О М Е

Сергей Изгияев

Догъисту	3
Кремль	3
Суьфдеи космонавт	4
МэгIни бэхшвегиргьой жофой коммунисти	5
МэгIни духдERGьO	6
Дуь войгегьO	7
Сабуьрлуьи	8
Мескенсуьз, жовон, гIуьмуьр пучини	9
Гьэйгьусуьзе рэхьбер	10
Шохьонгум э гешд	11

Зоя Семендуева

Игидгьой жофо	13
Туьни войгей дуьл духдери	14
Духдир — дусд ме	15
ГIэруьс уруси	15

Хьэнуьх Анисимов

Шатинл	19
--------	----

Сосун Гуршумов

Богьбон	21
Келе эрх	21
Ер туь оморн	21
Биё, мера	23

Хьэим Рахманов

Гьемишелуьг зиндеи Ленин	24
Эри лешгер Совети	25
Маяковский — учитель	26
Богьбон нму	26

Амал Кукулиев	
Сайл giroшл	28
Сенгъ	29
Доргъо	30
Биньямин Сафанов	
Биё духдер, туь наз месох	31
Ненуй-ненем	32
Э сер гъоврей бебе	32
Ифраим Ифраимов	
Ватан Дербенд	34
Кук не духдер	35
Э гъечи гIуьмуьре гировунде нибу	36
Войгей гIэил	37
Лазарь Амиров	
Сер васал	38
Михаил Рабаев	
Колхоз	39
Шегьер Дербенд	40
Рафик Гаврилов	
Астарей себэьхи	41

ГОЛОСА МОЛОДЫХ

На татском языке

Художник В. Черемушкина.

Редактор М. Бахшиев.

Художествен. редактор В. Кулиш.

Техн. редактор Э. Семендуева.

Корректор М. Ханукаев.

Сдано в набор 17/XI-1962 г. Подписано в печать

23/II-1962 г. Форм. бум. 70x92¹/₃₂ Бум. л. 0,6875.

Печ. л. 1,375. Усл. печ. л. 1,609. Уч.-изд. л. 1,32.

С02312 Тираж 1000 экз. Цена 7 коп.

Дагестанское книжное издательство Министерства
культуры ДАССР, Махачкала, ул. Маркова, 55.

Зак. № 1627

Типография им. С. М. Кирова Министерства
культуры ДАССР, Махачкала ул. Маркова, 51.

Цена 7 коп.

МАХАЧКАЛА 1962

ГОЛОСА МОЛОДЫХ

На татском языке